

VWS OMGEVINGSANALYSE COVID-19

Analyseperiode 12:00 uur d.d. 15 oktober – 12:00 uur d.d. 16 oktober

5.1.2e

Directie Communicatie

Vragen? Mail naar

5.1.2e

@minvws.nl

 Tijdens het herfstreces verschijnt er geen dagelijkse omgevingsanalyse. Uiteraard blijft team M&A wel monitoren.

De eerstvolgende omgevingsanalyse verschijnt maandag 26 oktober, circa 12:30 uur.

Wie is getroffen? (1 ^e ring)	Wie is betrokken? (2 ^e ring)	Wie voelt zich betrokken? (3 ^e ring)
<ul style="list-style-type: none"> Nederlanders overleden of ziek door COVID-19 Patiënten met uitgestelde zorg Zorgpersoneel dat te maken heeft met agressie en intimidatie 	<ul style="list-style-type: none"> Familie, vrienden, omwonenden van getroffen Nederlanders 	<ul style="list-style-type: none"> Algemeen publiek Politici

Samenvatting

- Centraal staat de vraag hoe de ziekenhuizen de komende tijd moeten doorkomen, nu de druk door het snel toenemende aantal besmettingen flink oploopt en de reguliere zorg in de knel komt. (Regionale) media komen regelmatig met updates over de mate van afschaling, de mogelijke gevolgen en (tijdelijke) oplossingen die worden ingezet, zoals het spreiden van patiënten (in Duitsland) en het opnemen van covidpatiënten in verzorgingstehuizen. Opnieuw wordt gesproken over een 'tsunami' aan covidpatiënten. Die bekneelt het aanbod van zorg, maar ook het zorgpersoneel.
- "Nederland staat stil, maar het zorgpersoneel vangt de klappen op", aldus Treant-bestuurder Ron Akkerman. Het beeld wordt geschetst van personeel dat de eerste golf nog aan het verwerken is en nu in toenemende mate wordt geconfronteerd met grote werkdruk, hoog ziekteverzuim, schuldgevoelens over uitgestelde zorg, en in grotere mate wordt geconfronteerd met agressie en intimidatie. Daarbij wordt benadrukt dat covidzorg op zichzelf al intensiever is.
- Aanhoudende verhalen over de drukte op de SEH's en posten die tijdelijk moeten sluiten. Artsen geven voorbeelden van levensgevaarlijke situaties die al langer ontstaan door een tekort aan plekken voor covid-patiënten. De Nederlandse Vereniging van Spoedeisende Hulp Artsen zegt nu zelfs dat de grootste strijd tegen corona niet meer op de IC plaatsvindt, zoals tijdens de eerste golf, maar op de spoedeisende hulp.
- Edo Arnoldus van het Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis in Tilburg pleit voor een landelijk draaiboek met een helder afwegingskader voor de momenten dat er moet worden gekozen welke patiënt wel en niet wordt opgenomen op de verpleegafdeling (zoals die er wel is voor de ic's).
- "Waarom wij niet?", is het sentiment bij veel sportbonden, sportclubs en individuele sporters na de 'pardonregeling' voor het vrouwenvoetbal. Media spreken van 'hernieuwde hoop' na de 'knieval' van minister Van Ark. Centraal staat de vraag of het bij de afweging moet gaan om het geld dat in een bepaalde sport omgaat, of de intensiteit waarmee een sporter zijn sport uitoefent.
- Uit onderzoek van Motivation blijkt dat een op de drie Nederlanders bewuster bezig is met de eigen gezondheid sinds de coronapandemie uitbrak. 82% is bezig met een gezonde leefstijl. Tegelijkertijd wijst het onderzoek uit dat 36% zich door corona vermoeider en somberder voelt, bij de groep 18 tot en met 24-jarigen jaar is dit 57%.

Karakterisering

- Aanhoudende verhalen van ziekenhuiszorg die wordt afgeschaald als gevolg van de druk door het toenemende aantal coronapatiënten. De impact voor het personeel is steeds vaker onderdeel van de berichtgeving.

SISOS (Slachtoffers – Identiteiten – Schade – Oorzaken – Scenario's)
Slachtoffers

- Vorige week zijn er naar schatting 2.950 mensen overleden, ongeveer 150 meer dan verwacht voor deze periode. Volgens statistiebureau CBS valt de hogere sterfte samen met de opkomende tweede golf van de corona-epidemie in Nederland. Het aantal overledenen is wel iets lager dan in de voorgaande week, toen er 2.977 mensen doodgingen. Het CBS benadrukt dat mogelijk niet iedereen met corona zich laat testen en dat daarnaast de registratie kan achterlopen, wat betekent dat het werkelijke aantal overleden mensen met corona waarschijnlijk hoger ligt.
- In Nederlandse ziekenhuizen liggen inmiddels 1.526 mensen met de longziekte Covid-19.
- In de Zeeuwse verpleeghuizen zijn de afgelopen week zes mensen overleden aan Covid-19.

Oorzaken

- Volgens Annemiek van der Eijk, viroloog van het Erasmus MC, moeten we ervoor waken dat we milde klachten niet zomaar negeren. "Mensen denken gauw: het valt wel mee, omdat ik alleen maar vage hoofdpijn heb, of alleen maar lichte verhoging. Als ze vervolgens niet lang genoeg de tijd nemen om echt te herstellen, vormen ze een gevaar voor anderen. Want het virus is juist heel actief na die paar dagen vage klachten."

Informatiebehoefte

Welke informatievragen leven er bij getroffen?

- Via de social kanalen van minister De Jonge wordt gevraagd hoe betrouwbaar sneltesten zijn?
- Via de social kanalen van VWS klinkt de vraag hoeveel mensen zijn overleden door uitgestelde zorg?

- Via de VWS-kanalen komen vragen binnen over het dashboard: Komt er een app? Waarom worden doden niet meer vermeld? Waarom is de rioolwatermeting voor gemeente montferland niet beschikbaar op het coronadashboard?
- Via de VWS-kanalen komt de vraag langs waarom minder 'gewone' griep wordt voorspeld?
- Via de kanalen van VWS de vraag: Denkt de overheid na over de milieuvervuiling die alle mondkapjes met zich meebrengen?
- Via de social kanalen van VWS laat men weten het onduidelijk te vinden dat er verschillende maatregelen gelden voor binnen- en buitenruimtes.

Hoe wordt het incident omschreven (welke facts en figures worden benoemd)?

- Het LCPS schat in dat gemiddeld al bijna 20% van de reguliere zorg is geschrapt.
- LCPS-voorzitter Ernst Kuipers verwacht dat vrijdag of zaterdag de eerste coronapatiënten naar Duitsland worden overgeplaatst. Het LCPS wil niet afwachten totdat de Nederlandse ziekenhuizen geen capaciteit meer over hebben.
- Duitsland maakt bedden vrij om coronapatiënten uit Nederland op te nemen. Veertig ziekenhuizen in de aan Nederland grenzende deelstaat Noordrijn-Westfalen zijn daartoe bereid. De ziekenhuizen hebben samen 72 bedden beschikbaar voor patiënten uit Nederland, geen enkele daarvan is momenteel nog bezet.
- De KNVB laat weten dat de Eredivisie voor vrouwen in het weekend van 30 oktober wordt hervat. De voorzorgsmaatregelen tegen corona zullen worden aangescherpt.
- GGD-GHOR-voorzitter André Rouvoet zegt dat de GGD'en begin november de eerste van vier tot vijf XL-teststraten openen. Daarin worden mensen getest zonder dat ze hun auto uit hoeven. Per XL-teststraat kunnen dan 2.500 tot 5.000 test per dag worden gedaan. Eind december kan de GGD dagelijks 80.000 coronatests per dag afnemen.
- De Europese Commissie heeft donderdag een richtlijn gepresenteerd voor hoe het coronavaccin, als dit er eenmaal is, verspreid moet worden onder de bevolking. De commissie heeft zes bevolkingsgroepen voorgesteld die als eerste in aanmerking zouden kunnen komen voor vaccinatie.

Wat zien, ruiken, voelen, horen, proeven mensen (zintuigelijke waarnemingen)?

- Meerdere huisartsen hebben een tekort aan griepsputen. In Hallum konden tientallen mensen die prik niet krijgen, terwijl ze dat wel wilden. "We hebben het maximumaantal besteld dat we konden bestellen, dat was in eerste instantie niet genoeg", zegt huisarts Marjan Verhoef.
- Brabants Dagblad duikt in de wereld van commerciële testers. Nu het bij de GGD soms lang wachten is op de uitslag van een coronatest, bieden steeds meer commerciële bedrijven in Brabant een snellere testroute aan. Een afspraak maken is niet eens nodig, bij het commerciële testbedrijf Nutrilab in Giessen. Je rijdt er met je auto naar toe. Terwijl je achter het stuur blijft zitten, gaan de welbekende teststaafjes neus en keel in. Later hoor je via sms of mail of je corona hebt. Belangrijk verschil met de GGD: bij Nutrilab kun je dus meteen terecht én je hebt binnen 24 uur de uitslag. Ander belangrijk verschil: terwijl je bij de GGD niet hoeft te betalen, moet je bij Nutrilab meteen 119 euro aftikken. In Uden, Roosendaal en Nijmegen tuigden de bedrijven Adaptics en Meditel eveneens commerciële teststraten op. Bij hen moet 195 euro per test worden afgerekend. Gevraagd naar een verklaring voor de forse prijsverschillen zegt Joske Duihuizen van Adaptics: "Wij maken gebruik van een laboratorium in Duitsland. Mede doordat we gebruik moeten maken van koeriers is dat iets duurder." Werkgevers zouden bereid zijn te betalen voor een test, omdat ze de lange periode dat een werknemer thuis zit te wachten op de uitslag van de GGD-test, nog meer geld zou kosten.
- Uit onderzoek van Motivaction onder 1.532 Nederlanders blijkt dat een op de drie Nederlanders bewuster bezig is met de eigen gezondheid sinds de coronapandemie uitbrak. Vier op de tien zijn zich bewuster van waar ze staan qua gezondheid. Van de deelnemers gaf 82% aan dat ze bezig zijn met een gezonde leefstijl. Een beter voedingspatroon en meer beweging worden het meest genoemd. Meer kunnen genieten komt daar vlak achteraan. Voor vier op de tien zijn negatieve emoties als angst, schaamte of verdriet bepalend om te starten met het verbeteren van de gezondheid. Met wat er is bereikt met het verbeteren van het voedingspatroon, is 55% erg tevreden, 67% is zeer tevreden met het resultaat van meer bewegen en 78% is erg te spreken over de verbeteringen van hun woonomgeving. Een begin maken met het verbeteren van de gezondheid is voor 21% van de Nederlanders echter moeilijk. Voor 15% geldt dat hun inspanningen voor het verbeteren van hun gezondheid ze meer kost dan oplevert. Het onderzoek wijst verder uit dat 36% zich door corona vermoeder en somberder voelt, bij de groep 18 tot en met 24-jarigen jaar is dit 57%.

Af- en opschalen ziekenhuiszorg

- Aanhoudende verhalen van ziekenhuiszorg die wordt afgeschaald als gevolg van de druk door het toenemende aantal coronapatiënten. De impact voor het personeel is steeds vaker onderdeel van de berichtgeving. Treant-bestuuder Ron Akkerman: "Door de toestroom van coronapatiënten worden verpleegkundigen extreem zwaar belast. Nederland staat stil, maar het zorgpersoneel vangt de klappen op." Volgens Akkerman is de rek eruit bij de ziekenhuizen. Aan voorspellingen doen ziekenhuizen niet: "Hoe het er volgende week uitzien, geen idee!"
- In navolging van andere media, spreekt ook De Gelderlander van een 'tsunami' aan coronapatiënten. De krant herhaalt de woorden van Henri Marres van het centrale coördinatieteam in het Radboud UMC. "Als het zo doorgaat, krijgen we het heel snel moeilijker. Er zit nu nog wel enige ruimte, maar we gaan nu al over de twintig procent heen van de niet-urgente zorg die we moeten uitstellen. Ik noem wat er nu aan het gebeuren is geen coronagolf, maar een tsunami. Het is enorm destructief." -Onder meer op het gebied van beschikbaarheid van het personeel. Marres: "Ook onze mensen

lopen corona op. En we hebben ook te maken met medewerkers waarvan de partner of een andere huisgenoot ziek is, waardoor ze in quarantaine moeten."

- In het UMCG in Stad is het ziekteverzuim op de ic twee keer hoger dan normaal: zo'n tien tot vijftien procent van het personeel is ziek. Donderdagmiddag heeft het ziekenhuis een plan afgerond voor het verder afschalen van de zorg. Volgende week wordt bekendgemaakt hoe dat in zijn werk gaat.
- Steeds meer zorgpersoneel in Noord-Nederland raakt besmet. In een week tijd telden laboratorium Certe, het UMCG en de GGD's 133 nieuwe besmettingen in de zorg. De week ervoor waren dat er 122. Vrijwel alle ziekenhuizen hebben wel personeel dat besmet is. In Drenthe zijn uitbraken in minstens negen verpleeghuizen en in Groningen op zes locaties, en ook de gehandicaptenzorg en ggz kampen met tal van besmettingen. Diverse instellingen hebben al afdelingen of locaties tijdelijk moeten sluiten. GGD-arts Machiel Vonk liet eerder deze week weten dat zorginstellingen belangrijke haarden van besmetting zijn. Personeel of bezoekers nemen het virus vaak van buiten mee de zorginstelling in. Vrijwel overal werkt het personeel wel goed beschermd met patiënten, maar komen collega's elkaar vervolgens tegen tijdens het koffiedrinken of op andere plekken.
- Het ziekteverzuim in de zorg stijgt fors. Dat komt niet alleen door de coronabesmettingen. "Mensen zijn heel moe", merkt bestuurder Camara van der Spoel van FNV Zorg en Welzijn in Noord-Nederland. "Het is al een tijd bezig en er lijkt geen eind aan te komen. Ze moeten continu alert zijn. Werken met een mondkapje op is ook zwaarder. Doordat anderen ziek zijn, komen er gaten in roosters en dat moeten collega's samen opvangen."
- Bestuurder Rik Gerritsen van het Medisch Centrum Leeuwarden maakt zich zorgen om het personeel. "We zijn emotioneel nog niet klaar voor de tweede golf. We beginnen in een sfeer van we zijn nog gewoon moe", stelt Gerritsen. "We hebben geen keus, maar we hebben er eigenlijk niet zo'n zin in."
- Het Acute Zorg Netwerk Noord-Nederland (AZNN) meldt dat de reguliere zorg in de Noord-Nederlandse ziekenhuizen de komende tijd met zo'n 20% wordt afgeschaald. Er wordt niet uitgesloten dat later nog verdere afschaling van de reguliere zorg nodig is. Op dit moment zegt het AZNN dat de IC- en klinische capaciteit groot genoeg is.
- Ook ziekenhuizen in andere regio's, zoals het Maasziekenhuis, het CWZ, Gelderse Vallei, SKB en Slingeland, melden allemaal dat de reguliere zorg in het nauw komt. Ze zeggen allemaal te proberen de schade te beperken en zo min mogelijk operaties - zoals bijvoorbeeld aan gewrichten of ogen - uit te stellen.
- Ook ziekenhuis ZGT kondigde gisteren een opnamestop aan voor niet-coronapatiënten. "Wat we zien in de hele zorg, is dat het op dit moment ongelooflijk moeilijk is om diezelfde basiszorg te bieden", zegt Samantha Dinsbach, directeur publieke gezondheid bij de GGD Twente daarover. "De planbare zorg in ziekenhuizen komt onder druk te staan. Het is op dit moment alle hens dek. Dinsbach benadrukt niet namens de ziekenhuizen te willen spreken. "Maar als er geen nieuwe, gedeeltelijke lockdown was gekomen, dan zou de zorgcontinuïteit sowieso in het geding komen."
- Het ETZ in Tilburg kan de drukte nog net aan, maar uitstellen van zorg is niet ver weg meer. Deze week heeft het ziekenhuis een brief gestuurd naar de huisartsen in de regio. "We vragen hen net als bij eerste golf kritisch te kijken welke patiënten zij insturen..."
- In Den Haag onderzoeken zorgpartijen wanneer er een tijdelijk calamiteitenziekenhuis moet openen, speciaal voor coronapatiënten. Een mogelijke locatie daarvoor is het Bronovo ziekenhuis.
- Tot slot voorbeelden van patiënten die moeten wachten op uitgestelde ziekenhuiszorg. De 68-jarige Annemarie Kemp, bijvoorbeeld, piekert zich suf over de toekomst nu ze moet wachten op een knieoperatie.

Spoeisende hulp loopt vast

- Aanhoudende aandacht voor het vollopen van SEH's. Artsen geven voorbeelden van levensgevaarlijke situaties die al langer ontstaan door een tekort aan plekken voor covid-patiënten. Sinds maandag liggen er bijvoorbeeld in het Franciscus Gasthuis & Vlietland Ziekenhuis in Rotterdam 15 covid-patiënten méér in het ziekenhuis dan waar officieel plek voor is. Bedden en kamers zijn er nog wel, maar personeel is er niet. Het ziekenhuis neemt een drastisch besluit: de rest van de avond en de gehele nacht zijn nieuwe covid-patiënten er niet meer welkom. Ook het Rotterdamse Maasstad Ziekenhuis en het Haagse HMC Westeinde kampen met dezelfde problemen.
- "Een unieke situatie", zegt Pol Stuart, SEH-arts in het Franciscus en bestuurslid van de Nederlandse Vereniging van Spoedeisendehulpartsen. "Het moment dat je vol zit en geen patiënten kan ontvangen, dat voelt echt rot, dat tast het wezen van de SEH aan. Tegen huisartsen moeten we zeggen: we kunnen je patiënt écht niet ontvangen, zoekt u alstublieft zelf een andere SEH. Dat voelt als totaal falen." Ondertussen brengen patiënten de nacht door op de SEH, een afdeling die daar absoluut niet voor is bedoeld.
- Ook Gelderse ziekenhuizen geven aan de SEH vaker te hebben gesloten. Het Slingeland ziekenhuis in Doetinchem, het Gelre ziekenhuis in Apeldoorn en het Ziekenhuis Gelderse Vallei in Ede geven aan dat zij de SEH al eens voor één uur of meerdere uren noodgedwongen moesten sluiten. Wie daar verdacht wordt van corona, moet zo behandeld worden. Dat betekent dat die patiënt geïsoleerd moet worden en personeel in beschermende kleding moet werken. Daarnaast is het verderop in het ziekenhuis ook druk, waardoor patiënten soms langer dan noodzakelijk op de SEH blijven liggen.
- De Nederlandse Vereniging van Spoedeisende Hulp Artsen zegt nu zelfs dat de grootste strijd tegen corona niet meer op de IC plaatsvindt, zoals tijdens de eerste golf, maar op de spoedeisende hulp. Voorzitter David Baden: "...Wij willen de hele winterklaar blijven staan voor alle patiënten om acute zorg te verlenen alleen het loopt nu op veel plaatsen al vast."

Onrust en agressie in de ziekenhuizen

- Meer verhalen in de media over agressie in ziekenhuizen vanwege strenge bezoekregels, zorg die uitgesteld wordt, of zorg die wordt verplaatst naar een ander deel van het land. De agressie raakt nadrukkelijk nu ook het personeel zelf en niet alleen het beveiligingspersoneel. "Er zijn altijd mensen die in hun emotie het grote geheel niet kunnen overzien. Het gebeurt wel dat er tegen onze medewerkers wordt geschreeuwd en dat accepteren we niet. Het is erg vervelend als je aan zo'n balie zit. Je hebt ineens een controlerende functie. Je wilt helpen en je krijgt de volle laag", zegt iemand van het Groninger Martiniziekenhuis.
- Volgens een peiling van NU '91 ervaren zes op de tien zorgmedewerkers de afgelopen maanden meer intimidatie op de werkvloer. Bijna een kwart ondervond fysiek geweld, zoals slaan, bijten of schoppen.
- In Alkmaar zijn onlangs 28 coronavrijwilligers van de Noordwest Ziekenhuisgroep gestopt met hun werk, omdat ze de verbale agressie van patiënten en bezoekers niet langer konden verdragen.
- Zegsman Lars Wormgoor wees al eerder op de toenemende onrust in de drie ziekenhuizen en de zeventien zorgcentra van de Treant Zorggroep. In de verpleeg- en verzorgingshuizen wordt het protest vooral anoniem via de sociale media gedeeld. Maar in de screeningtent van het Scheper Ziekenhuis in Emmen loopt de discussie af en toe hoog op, zegt hij. "Verbaal geweld is ook geweld. Jij bent kwaad, loopt leeg tegen een zorgmedewerker en stapt in je auto. Maar die zorgmedewerker moet eerst bijkomen, gaat dan weer aan het werk en krijgt het volgende protest over zich heen. Je kunt er weinig tegen doen, het ligt aan het gedrag van mensen. Het is afdrogen met een natte theedoek."
- Zorgpersoneel van het Ommelander Ziekenhuis Groningen krijgt de laatste dagen steeds meer te maken met vervelende reacties van bezoekers en patiënten, zoals scheldpartijen en opgestoken middelvingers. "Patiënten en hun bezoekers vinden het lastig om zich aan alle maatregelen te houden", merkt woordvoerder Minke Haveman van het Ommelander Ziekenhuis in Scheemda. Het Ommelander heeft nu een extra beveiliging bij de hoofdingang. De gastdames die bij de hoofdingang normaal gesproken patiënten en bezoekers ontvangen, krijgen soms ook te maken met agressie. Een aantal van de gastdames is daarom al gestopt met dit vrijwilligerswerk.

Waarneembaar gedrag (schadebeperking)

Wat doen of laten getroffen en betrokkenen?

- Meer zestigplussers en mensen met een aandoening halen in deze coronatijd de grieprik, blijkt donderdagmorgen in de Amersfoortse kerk De Bron, waar huisartsenpraktijk Vogelplein vaccinaties geeft aan bewoners. In party-centrum De Linde in Groesbeek stond donderdag een lange sliert mensen om de jaarlijkse griepspuit te halen.

Volgen zij onze gedragsadviezen (handelingsperspectieven) op?

- BN/De Stem maakt een ronde langs sportscholen in de omgeving Breda en Oosterhout en trekt de conclusie dat sportscholen verschillend omgaan met de coronaregels, met name als het gaat om het dragen van mondkapjes.

Betekenisgeving

Welke oproepen worden gedaan?

- In regionale media benadrukken enkele ziekenhuizen en huisartsen dat zorg gewoon toegankelijk blijft voor mensen die dringend hulp nodig hebben. Mensen worden opgeroepen vooral geen zorg te gaan mijden.
- Edo Arnoldus (Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis in Tilburg) pleit voor een landelijk draaiboek met een helder afwegingskader voor de momenten dat er moet worden gekozen welke patiënt wel en niet wordt opgenomen op de verpleegafdeling. Stel dat een Covid-patiënt een vol ziekenhuis binnenkomt. Hij zou een bed kunnen krijgen, maar dan moet de operatie van een oncologiepatiënt wachten. Het is dan aan de medisch specialisten om te bepalen voor wie de zorg het meest urgent is. In dit geval aan de longarts die de Covid-patiënt verzorgt en aan de chirurg die de oncologiepatiënt wil opereren. "Je wilt niet dat die twee specialisten daar strijd over gaan voeren", zegt Arnoldus.
- PVV Den Helder vindt dat bijstandsgerechtigden moeten bijspringen om de personeelstekorten wegens coronabesmettingen in het Helderse ziekenhuis op te vangen.
- De Hervormde Kerk roept op: "laat maximaal dertig mensen toe per dienst".

Welke emoties, waardeoordelen, kwalificaties, kritiek, steun worden gegeven?

- Sander Schelberg van de Veiligheidsregio Twente trekt de conclusie dat Twente er slecht voorstaat wat betreft corona. "We moeten er nu keihard voor gaan om dat coronavirus weg te krijgen in Twente."
- Rik Gerritsen, co-bestuurder van MCL, voorzitter van de medische staf en intensivist, vindt het kwalijk dat het zorgpersoneel nog niks heeft teruggezien van een beloofde bonus. "Het is een slechte motivator dat dat geld nog niet op de bankrekening van verpleegkundigen staat. Dat is belachelijk, dat er discussie is over wie die bonus wel of niet moet krijgen. Iedereen in de zorg, tot een bepaald inkomensniveau, vind ik een reële optie."
- LCPS-voorzitter Ernst Kuipers hoopt dat de nieuwe coronamaatregelen die het kabinet heeft doorgevoerd, zoals de horecasluiting, effect zullen hebben. "Die maatregelen zijn fors, maar in deze fase zijn ze gewoon nodig", zei hij. Dat sommige mensen de voorlopig laatste kroegavond woensdag aangrepen om een feestje te bouwen noemt Ernst Kuipers

"doodzonde". Hij merkt op dat het tot een deel van de bevolking "nog niet lijkt door te dringen" dat er dagelijks meer dan 7.000 nieuwe besmettingen worden ontdekt.

- Via de social kanalen van VWS wordt discussie gevoerd over de aangescherpte maatregelen, er is kritiek op de verschillen in de sport (tussen hockey en voetbal bijvoorbeeld). Veel woede en onbegrip klinkt over het gelijktrekken van mannen- en vrouwenvoetbal in de Eredivisie (terugdraaien van de maatregel door minister Van Ark). Ook klinkt kritiek dat horeca dicht moeten, terwijl vliegen toegestaan blijft. Via de kanalen worden adviezen gegeven: denk alvast na over een complete lockdown. Er wordt opgeroepen om de scholen 'dicht te gooien'. Ook wordt voorgesteld desinfectiepompjes te verbieden (ongezond). Ook wordt discussie gevoerd over vaccins (o.a. het nut hiervan en hoeveel tijd het kost).

Discussie over maatregelen sport

- "Waarom wij niet?", is het sentiment bij veel sportbonden na de 'pardonregeling' voor het vrouwenvoetbal. Media spreken van 'hernieuwde hoop' na de 'knieval' van minister Van Ark voor het vrouwenvoetbal. In de discussie die daarna is ontstaan, gaat het erom dat het niet om geld moet gaan, maar om de intensiteit waarmee de sporter zijn vak uitoefent. Verschillende sportbonden, sportclubs en sporters in landelijke en regionale media lichten dit toe.
- Vera Vorstenbosch, bestuurslid tophockey bij Den Bosch zegt bijvoorbeeld: "Hun trainingsweken zijn werkweken. Zeker tien meiden zijn fullprof. Hun weken zitten vol met het Nederlands team en Den Bosch. Iedereen bij Den Bosch, mannen en vrouwen, heeft een arbeidsovereenkomst. Ons financieel belang is groot. Voorbij de acht ton per jaar, onderkent eerste divisie voetbal als ik het goed beluister."
- Profhandballer Jorn Smits is het niet eens dat handbal valt onder amateursport. "Bij Volendam trainen wij acht keer in de week plus een wedstrijd in het weekend. Tot nu toe hebben we salaris ontvangen, maar de vraag is hoe dat nu gaat." Toch is volgens hem de discussie breder dan 'profesport versus amateursport': "Veel jongens hebben een eigen bedrijf of een nulurencontract en kunnen zich niet veroorloven inkomsten te missen omdat ze corona hebben opgelopen bij het handbal. De risico's zijn te groot en ik zie het groter dan de discussie profsport of amateursport."
- Honkbalcoach Michael Duursma: "We spelen topsport op amateurbasis, maar ik denk dat we professioneler zijn dan sommige betaald voetbalclubs. We hebben een organisatie, een technische staf, een spelersgroep en een accommodatie waar je u tegen zegt. Ik snap dat het kabinet een besluit moet nemen. In de sport en daarbuiten kun je wel een miljoen uitzonderingen bedenken. Ik blijf optimistisch, in de sport ben je gewend om te schakelen. Het perspectief is laag, ik hoop dat alles weer mag als we in januari gaan trainen."
- Hockeyinternational Lidewij Welten vindt het frustrerend dat er met twee maten wordt gemeten: "Er wordt gezegd: topsport gaat door, amateurs gaan eruit. Dan worden hockeyers en vele andere topsporters automatisch als amateurs weggezet, terwijl ik denk dat wij minimaal even grote topsporters zijn als voetballers. Ik snap niet waarom de hoofdklasse hockey niet. Is financieel belang het enige criterium om voetbal door te laten gaan? Dan heb ik liever dat het op die manier gezegd wordt, in plaats van allesbehalve voetbal af te doen als amateursport. Nu lijkt het alsof voetbal de enige sport is in Nederland die ertoe doet."

Hoe wordt naar de overheid gekeken?

- Het hoofdcommentaar van Trouw noemt het 'verbazend' dat premier Rutte, bijna tegen beter weten in, de scherpere maatregelen lang uitstelde. Hij hoopte dat de verspreiding van het virus beperkt zou blijven, omdat burgers wijs genoeg zijn om de dringende adviezen op te volgen. "Dat was een misrekening, die ons land duur komt te staan. Nu moet de horeca dicht, stoppen de amateursportwedstrijden, moet iedereen zoveel mogelijk thuiswerken en komt er een plicht in publieke ruimten een mondkapje te dragen. De economische en maatschappelijke schade is nu vele malen groter, dan wanneer het kabinet eerder en harder had ingegrepen." Het mensbeeld van de liberale premier is gekanteld, aldus de krant. "Hij dacht te maken te hebben met een natie vol met verantwoordelijke individuen. De werkelijkheid is dat te veel individuen hun eigen vrijheid en plezierjes belangrijker vinden. Exemplarisch voorbeeld natuurlijk is het beeld van de horecantop t Plein die vol stond met hossende mensen." Als straks blijkt dat de maatregelen onvoldoende effect sorteren en er een harde lockdown moet komen, "dan zal Rutte zijn mensbeeld nog verder moeten bijstellen".

Sport

- De uitbreiding door minister Van Ark werd door de rest van de sportwereld gezien als een 'deur die plots toch nog op een forse kier stond', schrijft Volkskrant. NOC*NSF-directeur Gerard Dielessen schreef in een brief: "Nu woensdagavond de uitzondering voor de clubs in het betaald voetbal is uitgebreid naar de eredivisie van het voetbal voor vrouwen, gaan wij ervan uit dat dit nu ook snel voor de topcompetities in de andere takken van sport (...) mogelijk wordt." Die brief lijkt bij VWS weinig indruk te hebben gemaakt, te oordelen naar de reactie van de woordvoerder, schrijft Volkskrant. Hij meldt dat de minister Van Ark niet van plan is meer uitzonderingen te maken voor topcompetities.